

1.20. Innovative technologies in the formation of professional competencies for students of apparel design

1.20. Інноваційні технології у формуванні професійних компетентностей у студентів модельєрів-конструкторів

Розвиток сучасної освіти базується на впровадженні освітніх технологій, що дозволяють не лише передавати знання від викладача до студента, а перш за все сприяють формуванню всебічно розвинутої особистості, здатної до самоосвіти та самовдосконалення у сучасному мінливому світі. Потреба в людях, готових до життя у постійно змінюваному соціумі, налаштованих і здатних творити нове у своїй діяльності, покликала до життя і стимулює, прискорює інноваційні освітні процеси, вихід яких на новий рівень забезпечує стабільність і розвиток соціуму.

Попит на висококваліфікованих робітників існував у всі часи, а тому не дивно, що на сьогоднішній день роботодавці зацікавлені у професійно компетентних фахівців. Для роботи на підприємствах необхідні компетентні, мобільні й конкурентоспроможні кваліфіковані спеціалісти, інженери на рівні сучасних і перспективних вимог.

Постановка проблеми. Одною з ключових програм ЮНЕСКО у галузі освіти є програма "Освіта, підготовка кадрів і суспільство" направлена на підтримку і розвиток дослідницьких проектів і заходів, що стосуються головних аспектів взаємодії між діяльністю у галузі освіти і процесами, що відбуваються у суспільстві: освіта й економіка; освіта й проблеми її соціальної адаптації; освіта і сфера праці; освіта і культура; освіта, наука і техніка; освіта і комунікація; освіта і спорт (Юнеско: діяльність в сфері освіти)¹⁹⁵.

На рівні держави однією із складових формування і реалізації державної політики у сфері вищої освіти є «забезпечення розвитку наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності закладів вищої освіти та їх інтеграції з виробництвом» (Про вищу освіту: Закон України).¹⁹⁶

Для забезпечення виконання цього завдання в Україні розроблена Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», Національна доктрина розвитку освіти (2002), прийнятий у 2014 році Закон України «Про вищу освіту», підготовлені та знаходяться на громадському обговоренні проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років та проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. Всі зазначені документи передбачають докорінне реформування освітньої галузі з метою формування творчого професіонала з глибокими знаннями, міцними вміннями та навичками через «навчання здобувачів вищої освіти сучасним науковим знанням з використанням новітніх навчально-інформаційних технологій»

Сучасні інноваційні освітні технології характеризуються особистісною орієнтацією освіти, гуманітарною спрямованістю та педагогіку співробітництва. Становлення особистісно орієнтованого навчання у вищому навчальному закладі зумовлене соціально-економічними змінами в нашому суспільстві, розвитком ринкових відносин. Суб'єкти праці вільно розпоряджаються своїм основним капіталом – кваліфікацією, самостійно обирають для себе вид праці. Ринкові умови вимагають професійної мобільності, високої компетентності, низки особистісних якостей. Усе це повинно бути включене в освітній процес вищого навчального закладу, особливо – при викладанні профільних дисциплін та формування професійних компетентностей майбутніх модельєрів-конструкторів.

¹⁹⁵ ЮНЕСКО: діяльність в сфері освіти (Дата звернення: 28. 02. 2019) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/36.htm>.

¹⁹⁶ Про вищу освіту: Закон України, редакція від 25 лип. 2018 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help/law/1556-VII/>.

Актуальність дослідження. Проблема професійно-технічної освіти вимагає оновлення й удосконалення змісту професійного навчання та системи кваліфікацій, оскільки працедавці вважають її недосконалою через те, що вона не дає об'єктивної інформації про якість набутих знань, умінь і компетенцій, які б відповідали реальним потребам ринку праці. Сучасні роботодавці більше зацікавлені у працівникові, який: вміє самостійно думати і мислити, працювати з інформацією, шукати шляхи раціонального подолання поточних виробничих питань, володіти критичним і творчим мисленням, приймати рішення при виникненні робочих або виробничих питань, бути відповідальним та комунікабельним.

Реалізація цього завдання можлива лише за умови системного підходу до впровадження інноваційних технологій в освіті на всіх рівнях та етапах навчання студентів. При цьому особливу увагу слід приділити застосуванню інноваційних технологій під час викладання профільних дисциплін та формування професійних компетентностей у студентів.

Компетентнісний підхід до підготовки майбутніх фахівців швейної промисловості полягає в набутті та розвитку у студентів під час навчання набору ключових, загальногалузевих та предметних компетентностей, а саме знання та уміння, що характеризують кваліфікацію, такі як ініціативність, співпраця, здатність до роботи в колективі, комунікативні здібності, уміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати і використовувати відомості.

Тому професійної підготовки майбутніх фахівців у швейній промисловості, повинна бути спрямована на випуск спеціалістів здатних на основі інваріантних, стрижньових знань знаходити розв'язки нових виробничих і соціальних проблем, а також на формування креативних якостей особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури свідчить, що психологи і педагоги, які досліджують проблему професійної компетентності, визначають її як складне, інтегроване особистісне утворення, яке має багато складових. Сучасний етап модернізації вищої освіти України характеризується посиленням уваги до особистості, спрямуванням зусиль педагогів на розвиток творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу, поєднанням традицій, що склалися у вітчизняній вищій школі, з новими ідеями, пов'язаними із входженням України в європейський і світовий освітній простір. Протягом останніх двох десятиліть проблемами впровадження інноваційних технологій і моделей навчання у вищих навчальних закладах займалося багато вітчизняних науковців – К. О. Баханова, О. В. Канарська, М. В. Кларіна, В. Я. Ляудіс, Л. С. Подимова, В. О. Сластьоніна, С. Сисоєва та інші. Питання впровадження інноваційних освітніх технологій при підготовці дизайнерів, модельєрів-конструкторів описано Колосніченко М. В.¹⁹⁷, Пашкевич К. Л., Ніколаєвою Т. В.¹⁹⁸, а в підготовці педагогів-дизайнерів – Внуковою О. М.¹⁹⁹, Кириченко Р. В.²⁰⁰, Колодяжною А. В.²⁰¹.

¹⁹⁷ Грищенко І. М., Колосніченко М. В., Ніколаєва Т. В. (2018): Науково-практичні засади формування фахових компетентностей дизайнерів костюма (до 30-річчя відкриття спеціальності «Дизайн» та 25-річчя кафедри художнього моделювання костюма). *Art and Design*, 2018, No 2, с. 9-17.

¹⁹⁸ Колосніченко М., Пашкевич К., Остапенко Н. (2015): Інформаційні технології навчання – шлях до підготовки конкурентоздатних фахівців з дизайну одягу. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. "Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України"*, 2 жовтня 2015 р., 2015, Спец. вип.: Серія "Економічні науки", с. 182-188.

¹⁹⁹ Внукова О. М. (2016): Педагогічна компетентність для здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*, 2016, No 26, с. 7-11.

²⁰⁰ Кириченко Р. В. (2013): Особливості розвитку креативності майбутніх педагогів. *Актуальні проблеми психології*. 2013, No 1, с. 185-193.

Поставлені завдання сучасної освіти, особливо творчих спеціальностей, в тому числі модельєрів-конструкторів, на думку Колосніченко М. В.²⁰², Ніколаєвої Т. В., Пашкевич К. Л., Остапенко Н. В.²⁰³, Внукової О. М.²⁰⁴, Колодяжної А. В.²⁰⁵, Прокопова Л.²⁰⁶, досягається невинним розвитком освітніх технологій та впровадження їх у навчальний процес. Зокрема, трансформація у напрямі індивідуалізації освітньої взаємодії, навчання, формування творчого мислення і збільшення самостійної роботи студентів.

Мета дослідження. На основі системного аналізу теоретичних положень і сучасної педагогічної практики дати узагальнену характеристику освітніх інновацій, розглянути інноваційні підходи до навчального процесу у вищій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вимоги до посилення фундаментальних основ профільних дисциплін потребують включення в ці курси нових матеріалів, що відповідають сучасному і перспективному стану науково-технічних розробок галузі, або додаткових матеріалів загальноосвітньої і технікотехнологічної складових з відповідною професійною спрямованістю. На рівні профільної технічної підготовки формулюються відповідні вимоги до змісту і сучасного викладання дисциплін у межах загальноосвітньої і техніко-технологічної складових у частині визначення ключових розділів курсів для професійного ядра дисциплін.

Інновації в освіті – це процес створення, упровадження та поширення в освітній діяльності нових підходів, ідей, методів та прийомів, технологій, спрямованих на оновлення, модернізацію, трансформацію навчального процесу відповідно до вимог часу (Юнеско: діяльність в сфері освіти).²⁰⁷

Характерною ознакою інноваційної освіти є особистісно-орієнтоване навчання, яке реалізується через проектування навчального процесу, що є предметом сумісної діяльності викладача і студента, способом їх життєдіяльності як суб'єктів освіти: навчальний процес набуває вигляду дослідження, пошуку, навчальної гри, тобто стають джерелом досвіду. Метою особистісно-орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги студенту в становленні його суб'єктивності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні. Головними завданнями цієї технології є:

- розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей;
- максимальний вияв, ініціювання, використання індивідуального (суб'єктивного) досвіду студента;

²⁰¹ Колодяжна А. В. (2017): Проблема індивідуалізації та диференціації у підготовці фахівців для професійної освіти. *Virtus: scientific journal*, 2017, No 12, с. 111-113.

²⁰² Грищенко І. М., Колосніченко М. В., Ніколаєва Т. В. (2018): Науково-практичні засади формування фахових компетентностей дизайнерів костюма (до 30-річчя відкриття спеціальності «Дизайн» та 25-річчя кафедри художнього моделювання костюма). *Art and Design*, 2018, No 2, с. 9-17.

²⁰³ Колосніченко М., Пашкевич К., Остапенко Н. (2015): Інформаційні технології навчання – шлях до підготовки конкурентоздатних фахівців з дизайну одягу. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. "Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України"*, 2 жовтня 2015 р., 2015, Спец. вип.: Серія "Економічні науки", с. 182-188.

²⁰⁴ Внукова О. М. (2016): Педагогічна компетентність для здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*, 2016, No 26, с. 7-11.

²⁰⁵ Колодяжна А. В. (2017): Проблема індивідуалізації та диференціації у підготовці фахівців для професійної освіти. *Virtus: scientific journal*, 2017, No 12, с. 111-113.

²⁰⁶ Прокопів Л. (2017): Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник, Івано-Франківськ, 2017, 166 с.

²⁰⁷ ЮНЕСКО: діяльність в сфері освіти (Дата звернення: 28. 02. 2019) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/36.htm>.

– допомога особистості у пізнанні себе, самовизначенні та самореалізації, уникнення формування попередньо заданих якостей;

– формування в особистості культури життєдіяльності, яка дає змогу продуктивно вибудувати своє повсякденне життя, правильно визначати його лінію.

Особистісно-орієнтоване навчання у вищому навчальному закладі ґрунтується на принципах:

– пріоритет індивідуальності, самоцінності студента, який є суб'єктом навчального процесу;

– співвіднесення освітніх технологій на всіх рівнях освіти із закономірностями професійного становлення особистості;

– визначення змісту освіти рівнем розвитку сучасних соціальних, інформаційних, виробничих технологій і майбутньої професійної діяльності;

– випереджувальний характер освіти, що забезпечує формування професійної компетентності майбутнього фахівця;

– визначення дієвості освітнього закладу організацією навчального середовища;

– врахування індивідуального досвіду студента, його потреби в самореалізації, самовизначенні, саморозвитку.

Особистісно-орієнтована технологія навчання має відповідати таким вимогам:

– забезпечення виявлення навчальним матеріалом змісту суб'єктивного досвіду студента, в тому числі й досвіду попереднього навчання;

– спрямованість викладених у навчальних посібниках (викладачем) знань не тільки на розширення їх обсягу, структурування, інтегрування, узагальнення предметного змісту, а й на постійне перетворення набутого суб'єктивного досвіду кожного студента;

– постійне узгодження у процесі навчання суб'єктивного досвіду учнів з науковим змістом отриманих знань;

– активне стимулювання студентів до самоцінної освітньої діяльності, зміст і форми якої повинні забезпечувати їм можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження під час оволодіння знаннями;

– конструювання та організація навчального матеріалу з орієнтацією на те, щоб студенти мали змогу обирати його зміст, вид та форму виконання завдань тощо;

– виявлення та оцінка способів навчальної роботи, якими користується студент самостійно, стійко, продуктивно;

– забезпечення контролю й оцінювання не тільки результату, але передусім процесу навчання;

– забезпечення у процесі навчальної діяльності студента рефлексії, оцінювання навчання як суб'єктивної діяльності.

Ефективність особистісно-орієнтованої освіти залежить від правильно вибудованого її змісту, до якого ставлять такі вимоги:

– навчальний матеріал повинен забезпечувати виявлення змісту суб'єктивного досвіду студента, в т. ч. досвіду його попереднього навчання;

– виклад знань викладачем (у навчальному посібнику) повинен бути спрямований не лише на розширення їх обсягу, структурування, інтегрування, узагальнення, а й на постійне перетворення набутого суб'єктивного досвіду кожного студента;

– у процесі навчання необхідне постійне узгодження досвіду студентів з науковим змістом здобутих знань;

– активне стимулювання студента до самоцінної діяльності, можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження;

– конструювання і організація навчального матеріалу у такий спосіб, щоб студент сам вибирав зміст, вид і форму при виконанні завдань, розв'язуванні задач тощо;

– виявлення та оцінювання способів навчальної роботи, якими користується студент самостійно, постійно, продуктивно.

До найпоширеніших засобів забезпечення особистісного підходу відносять: світоглядні парадокси, проблемні ситуації, показ криз, що призводять до створення наднових теорій; фундаментальні експерименти та їх обговорення; авторські пізнавальні задачі, вправи, дидактичні ігри; засоби автоматизованого контролю; парадоксальні дослідження, висунення гіпотез; рефлексію логіки викладу; спостереження та експерименти; ефективні технології навчання; різноманітність форм самостійної роботи; розповідь про історії наукових революцій; зміни парадигм та їх значення для розвитку науки та ін.

Таким чином, серед сучасних технологій навчання, своєчасність і корисність яких підтверджена досвідом роботи ВНЗ, слід виділити: особистісно-орієнтовані, інтеграційні, колективної дії, інформаційні, дистанційні, творчо-креативні, модульно-розвивальні тощо. Вони мають стати основою для ефективної дидактико-методичної, психологічної, комунікативної взаємодії студента і викладача та прояву компетентних навичок. У цій технології особистість, тобто здобувач вищої освіти, – головний суб'єкт, мета, а не засіб досягнення поставленої мети (Прокопів Л.²⁰⁸).

Усі існуючі педагогічні технології поділяють на 6 класів (Прокопів Л.)²⁰⁹:

– *структурно-логічні*: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

– *інтеграційні*: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмій, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (у т. ч. електронних);

– *професійно-ділові ігрові*: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо);

– *тренінгові засоби*: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, розв'язання управлінських завдань);

– *інформаційно-комп'ютерні*: реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо);

– *діалогово-комунікаційні*: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

На вибір технологій, форм та засобів навчання впливають особливості навчальної дисципліни, характер навчального матеріалу, обсяг часу, що відводиться на вивчення матеріалу, рівень загальної підготовленості групи, особливості навчально-матеріальної бази ВНЗ та багато інших. Значною мірою вибір викладення та засвоєння матеріалу визначається кількістю студентів, оскільки більшість методів найбільш ефективна при невеликій кількості учасників-студентів. Але передусім вибір визначається дидактичними цілями заняття, видом інформації, який опановується, тобто має бути адекватним властивостям навчальної інформації та освітнім цілям.

Інноваційну діяльність викладача можна трактувати як творчий процес і творчий результат, як особистісну категорію, де основою є рефлексія – осмислення особистістю власної пошуково-творчої діяльності, креативно-перетворювальної діяльності і співтворчості.

²⁰⁸ Прокопів Л. (2017): Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник, Івано-Франківськ, 2017, 166 с.

²⁰⁹ Там само.

В освітній практиці диверсифікація навчальних технологій дозволяє активно і результативно їх поєднувати через модернізацію традиційного навчання та переорієнтацію його на ефективне, цілеспрямоване. За такого підходу акцентується на особистісному розвитку майбутніх фахівців, здатності оволодівати новим досвідом творчого і критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання пошуку вирішення навчальних завдань та ін. (Прокопів Л.²¹⁰, Бистрова Ю. В.²¹¹).

Для навчального процесу у вищій школі характерним є органічне поєднання навчального і науково-дослідних аспектів, підвищення активності і самостійності студентів, тому інноваційні технології навчання спрямовані на переорієнтацію діяльності викладача від інформаційної до організаційної – з управління самостійною навчально-пізнавальною, науково-дослідною та професійно-практичною діяльністю студентів (Козак Л. В.).²¹² До них належать: впровадження в лекційні курси методології та методики науково-дослідного пошуку; застосування науково-дослідних занять; орієнтація різних видів практики (навчальної, виробничої, асистентської) на інноваційну діяльність майбутніх фахівців; спрямування роботи студентських наукових гуртків та інших форм науково-дослідної роботи на пошук і творче засвоєння інноваційних ідей вітчизняної та світової науки і практики; використання підсумкових щорічних науково-практичних вузівських, міжвузівських, міжнародних конференцій та інших форумів для системного аналізу та оцінювання проведеної роботи за певний період з огляду на її інноваційний характер.

Серед інноваційних педагогічних професійного розвитку майбутніх фахівців особливе місце займають кейс-технології. До найбільш ефективних кейс-технологій, що сприяють активізації освітнього процесу у вищих навчальних закладах на думку Мачинської Н. і Комарової Ю.²¹³ належать: метод ситуаційного аналізу (метод аналізу конкретних ситуацій, ситуаційні завдання і вправи, кейс-стаді); метод інциденту; метод ситуаційно-рольових ігор; метод розбирання ділової кореспонденції; метод проектування; метод дискусії. Найбільш поширеним методом ситуаційного аналізу є традиційний аналіз конкретних ситуацій (АКС) – глибоке й детальне дослідження імітаційної ситуації.

Застосування цих методів, на думку Кошечко Н.²¹⁴, сприяє перетворення навчального процесу з пасивного на активний та інтерактивний процеси, що підвищує цікавість до навчання та рівень залишкових знань.

Сучасні наукові досягнення, широке запровадження наукоємних, інформаційних технологій вимагають значного підвищення якості професійної підготовки кваліфікованих робітників швейного профілю, випереджувального та інноваційного розвитку професійно-технічної освіти.

Базові дисципліни в системі практичної фахової підготовки модельєрів-конструкторів враховують основну властивість особистості, а саме: прагнення до творчості та краси.

Компетентність у художньо-естетичній галузі виступає важливою складовою частиною формування загальної професійної компетентності фахівця швейного виробництва, що зумовлюється, перш за все, самою специфікою цієї галузі виробництва. Так, витонченість

²¹⁰ Прокопів Л. (2017): Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник, Івано-Франківськ, 2017,

²¹¹ Бистрова Ю. В. (2015): Інноваційні методи навчання у вищій школі України. Право та інноваційне суспільство, 2015, No 1 (4), с. 27-33.

²¹² Козак Л. В. (2014): Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. Освітлогічний дискурс, 2014, No 1 (5), с. 95-107.

²¹³ Мачинська Н., Комарова Ю. (2015): Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету, Серія: Педагогіка, 2015, No 1 (14), с. 240-246.

²¹⁴ Кошечко Н. (2015): Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі. ВІСНИК Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогіка. 2015, с. 35-38.

готового одягу залежить від мистецтва модельєра-конструктора, дизайнера. Не кожному знаючому основи швейної справи вдається додати виробу “родзинку”, зробити так, щоб пошита сукня або костюм “заграли”, а для цього фахівцю треба щораз проявляти творчість, вигадку: запропонувати нову, оригінальну лінію або деталь обробки. Необхідно мати художні здібності, фантазію, естетичний смак. Професія модельєр-конструктор – творча. Вона потребує спеціальних знань, художнього смаку, любові до своєї справи, вміння орієнтуватися в напрямленнях моди. Здатність аналізувати, узагальнювати, образно мислити, мати добре розвинуту уяву та творчу фантазію при створенні різноманітних моделей одягу.

Майбутній фахівець повинен володіти такими навичками, як: чітка координація рухів, добре розвинене зорове сприймання, окомір, кольоро-сприймання, образна й оперативна пам'ять, висока концентрація уваги, добре розвинене просторове уявлення, художній та естетичний смак, що дасть змогу досягти високої професійної майстерності. Такі навички формують естетичну свідомість у модельєра-конструктора.

Естетична свідомість – це форма суспільної свідомості, яка являє собою художньо-емоційне відображення дійсності через естетичні почуття, переживання, оцінки, смаки, норми, ідеали тощо й дістає концентроване вираження у мистецькій творчості та естетичних поглядах.

Фахові дисципліни включають у себе лекційні заняття, лабораторні заняття та самостійну роботу студентів. Основними завданнями лабораторних занять є: поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування інтелектуальних умінь і навичок планування, аналізу та узагальнень; опанування техніки; нагромадження первинного досвіду організації виробництва та оволодіння технікою управління ним тощо.

Лабораторні заняття дають змогу студентові глибоко вивчати механізм застосування набутих знань, оволодівати важливим для фахівця умінням інтелектуального проникнення у виробничі процеси. Під впливом цієї форми занять у студентів часто виникають нові ідеї наукового і технічного характеру, які використовуються у курсових, кваліфікаційних, дипломних роботах. Такі заняття значною мірою забезпечують відпрацювання вмінь і навичок прийняття практичних рішень у реальних умовах виробництва.

Для розвитку естетичних смаків, почуттів, потреб, знань, ідеалів, вироблення художньо-естетичних умінь, творчих здібностей, тобто формування естетичної культури студентів, викладачі на лабораторних заняттях застосовують метод колективної творчості – “мозкову атаку”. Творчий підхід у розв'язанні професійної проблеми є основою “мозкової атаки”. Водночас “мозкова атака” – це комплексний підхід до розв'язання складних проблем сучасної професійної педагогіки. Притаманна “атаці” атмосфера емоційної піднесеності позитивно сприяє викриттю глибинних творчих резервів студентів.

Теми лабораторних занять визначаються робочою програмою навчальної дисципліни, і побудовані таким чином, що кожна з них побудована на основі кейс-технологій, а саме – різновидів ситуаційного аналізу. Під час виконання лабораторних робіт навчання здійснюється за активною та інтерактивною моделями, відбувається формування відповідних умінь і навичок роботи студента враховувати особливості статури замовника, надавати правильних співвідношень окремим його частинам, поєднувати їх з формою виробу в цілому, тим самим підсилюючи поєднання зовнішньої краси особистості через одяг з її внутрішньою сутністю. Вивчаються методи проектування деталей одягу необхідних форм та розмірів відповідно будові та розмірам тіла людини; гігієнічні вимоги до одягу; властивості матеріалів; технологічності обробки виробу в процесах швейного виробництва; набуваються навички роботи з вимірювальною апаратурою, розрахунки окремих вузлів і процесів, формування окремих технологічних умінь і навичок, необхідних фахівцю у сфері виробництва.

Важливим сучасним напрямом формування художньо-естетичної компетентності майбутніх модельєрів-конструкторів є вивчення ними основ комп'ютерної графіки, надбання навичок її застосування у практичній сфері моделювання та конструювання швейних виробів. Глибоке освоєння методологічних і теоретичних основ комп'ютерного конструювання є необхідною умовою підготовки висококваліфікованих фахівців.

Успіх проведення конкретного лабораторного заняття із застосуванням інноваційних технологій залежить від підготовки студента, яка охоплює: глибоке вивчення студентами теоретичного матеріалу; підготовку необхідної навчально-матеріальної бази і документації; підготовку викладача, обслуговуючого персоналу і студентів.

Підготовка до лабораторного заняття здійснюється в кілька етапів: попередня підготовка, початок роботи, її виконання, складання звіту і оцінювання роботи викладачем. Попередня підготовка до роботи в лабораторії здійснюється у відведений для самостійної роботи час. Готуючись до неї, студент передусім повинен усвідомити її мету, засвоїти теоретичний матеріал, домогтися чіткого уявлення про фізичні та інші процеси, покладені в основу роботи приладів чи установок. У відведений для самопідготовки час студент ознайомлюється в лабораторії з обладнанням, правилами техніки безпеки; особливо це стосується робіт з використанням електричних приладів, хімічних вибухових речовин тощо. У лабораторіях має бути встановлено чергування лаборантів і викладачів, які могли б дати вичерпну консультацію студентам при підготовці до лабораторної роботи.

Проведення заняття передбачає такі етапи: попередній контроль підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи; виконання конкретних завдань відповідно до запропонованої тематики: оформлення індивідуального звіту; оцінювання викладачем результатів роботи студентів.

У практиці вищих навчальних закладів сформувалося кілька методів проведення лабораторних робіт: фронтальний метод, проведення робіт циклами і метод практикуму. Вибір методу залежить від навчально-матеріальної бази і завдань курсу в усій системі підготовки фахівців певного профілю. Під час фронтальної лабораторної роботи усі студенти разом або кожен зокрема чи по кілька виконують одночасно одну й ту саму роботу. Відбувається це в процесі вивчення певної теми.

Лабораторні роботи можуть виконуватися студентами індивідуально або колективно. Найчастіше вдаються до бригадної форми, за якої студенти допомагають один одному, їм легше й зручніше вести спостереження і знімати показники приладів у складних роботах. Однак у такому разі участь студентів у виконанні поставлених завдань нерівнозначна, що є істотним недоліком.

З метою якісного виконання лабораторної роботи викладачі перевіряють готовність студентів. Це відбувається у формі бесіди з кожним студентом, у процесі якої виявляють знання теоретичного матеріалу з теми роботи, її обладнання і перебігу виконання, або у формі машинного чи безмашинного стандартизованого контролю з цих самих питань. У такий спосіб виявляють рівень теоретичної підготовки студентів, практичні навички, вміння застосовувати знання для розв'язування практичних завдань.

Завершується лабораторна робота оформленням індивідуального звіту та його захистом перед викладачем. Підсумкові оцінки виставляються в журналі обліку виконання лабораторних робіт і враховуються при виставленні семестрової підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Такий підхід до організації навчального процесу загалом і проведення лабораторних занять зокрема, дозволяє впровадити інноваційні технології, забезпечити здійснення особистісного підходу, гуманістичну спрямованість навчання та співробітництво студента і викладача в освітньому процесі.

Інноваційний підхід у підготовці майбутніх модельєрів-конструкторів полягає у діагностиці навчальними закладами ринку праці, а саме: визначення мережі підприємств, які потребують робітничих кадрів; асортименту виробів, які виготовляються; рівень технічного обладнання підприємств і діючих інноваційних технологій на цих підприємствах.

Висновки. В результаті проведених теоретичних досліджень визначено, що пріоритетною задачею освіти є впровадження сучасних інноваційних освітніх технологій, які характеризуються особистісною орієнтацією освіти, гуманітарною спрямованістю та педагогіку співробітництва. Становлення особистісно-орієнтованого навчання у вищому навчальному закладі зумовлене соціально-економічними змінами в нашому суспільстві, розвитком ринкових відносин. Було розглянуто можливості впровадження інноваційних технологій на прикладі практичної підготовки модельєрів-конструкторів. Здійснення особистісно-орієнтованого підходу, гуманітарної спрямованості та педагогіку співробітництва можливе при системному їх впровадженні на лекційних та лабораторних заняттях, а також організації самостійної роботи студентів. Отже, умовами формування професійної компетентності майбутніх модельєрів-конструкторів можна вважати наступне: подальшу інтеграцію професійно-технічної освіти у світову систему підготовки робітників шляхом упровадження інноваційних технологій навчання та виробництва; модульнокомпетентнісний підхід; методи формування художньо-естетичного виховання та інноваційні підходи співпраці з підприємствами легкої промисловості.